

राज्य माहिती आयोग, खंडपीठ नाशिक यांचे समोर माहितीचा अधिकार
अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २०१०/रामाआ/सीआर/१४३
निर्णय दिनांक ३०-०३-२०११

१ सौ. सुवर्णा मोहन अनभुले
निमगांव गांगडा, ता. कर्जत,
जि. अहमदनगर

: अपिलार्थी : उपस्थित

विरुद्ध

- १ जन माहिती अधिकारी तथा
ग्रामसेवक, निमगांव गांगडा,
ता. कर्जत, जि. अहमदनगर.
- २ जन अपिलीय अधिकारी तथा
विस्तार अधिकारी (ग्रामपंचायत) कर्जत
ता. कर्जत. जि. अहमदनगर

: प्रतिवादी : उपस्थित

उपस्थित

निर्णय

उपरोक्त प्रकरणी अपिलार्थीनी राज्य माहिती आयोगाच्या औरंगाबाद खंडपीठाकडे दिनांक १२/०५/२०१० रोजी दाखल केलेले अपील आज रोजी आयोगाच्या विचाराधीन आहे.

अपिलार्थी यांनी माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ अंतर्गत कलम ६ (१) अन्वये त्यांचा अर्ज दि. १२/११/२००९ नुसार जन माहिती अधिकारी तथा विस्तार अधिकारी पंचायत समिती कर्जत यांचेकडून सन १९९३ ते अर्ज करे पर्यंतच्या कलावधीत निमगांव गांगडा, ग्रामपंचायत हद्दीतील किती लोकांनी शौचालये बांधली, त्यासाठी किती लोकांना अनुदान दिले. बारावा वित्त आयोगाच्या निधीमधून किती लाभार्थीना नवीन विहिरीसाठी १०० टक्के अनुदान मंजुर केले. किती विहिरी खोदल्या व बांधल्या त्यांची यादी, ग्राम निधीतून झालेल्या वार्षिक खर्चाच्या कॅश बुकची प्रमाणित प्रत वगैरे एकूण बारा मुद्यांद्वारे माहिती मागितली आहे. "माहिती मुदतीत मिळाली नाही" असे कारण नमूद करून अपिलार्थी यांनी त्यांचा अर्ज दि. ०१/०१/२०१० नुसार अपिलीय अधिकारी तथा गट विकास अधिकारी, पंचायत समिती कर्जत यांचेकडे प्रथम अपील दाखल केले.

आज सुनावणीच्या दिवशी अपिलार्थी यांच्यातर्फे वकीलांनी असा युक्तीवाद केला की, अद्याप माहिती प्राप्त झालेली नाही. तसेच अपिलार्थींना ग्रामसेवक, विस्तार अधिकारी वगैरे अधिका-यांनी वेळोवेळी जी पत्रे दिली त्यांचा त्यांनी सविस्तर उहापोह केला आणि पुढे असा युक्तीवाद केला की, जन माहिती अधिकारी यांनी त्यांचे पत्र दि. १५/०२/२०१० नुसार माहिती पाठविण्याचा पोष्टेज खर्च कळविला नाही. तसेच माहितीपोटीची फी रु. ४,२५०/- बाबतचा तपशील, मागणी करूनही कळविला नाही.

आज सुनावणीच्या दिवशी जन माहिती अधिकारी तथा ग्रामसेवक निमगांव गांगडा ता. कर्जत आणि अपिलीय अधिकारी तथा तत्कालीन विस्तार अधिकारी (पंचायत समिती) कर्जत यांनी असा युक्तीवाद केला की, अपिलार्थींनी जरी मूळ अर्ज विस्तार अधिकारी (ग्रामपंचायत) यांच्याकडे केला असला तरी, मुद्दा क्रमांक २ ते ११ बाबतची माहिती ग्रामपंचायतशी संबंधीत असल्याने त्यांचेकडे अर्ज करून माहिती घेण्यात यावी, असे विस्तार अधिकारी (ग्रामपंचायत) यांनी त्यांचे पत्र दि. २०/११/२००९ नुसार अपिलार्थींना कळविले. तसेच मुद्दा क्रमांक १२ ची माहिती आस्थापना २ ग्रामपंचायत विभाग पंचायत समिती कर्जत यांनी देणेबाबत त्यांना कळविले. अपिलार्थीच्या मूळ अर्जाची त्यांनी पाठविलेली प्रत ग्रामपंचायतीस दि. २२/१२/२००९ रोजी ग्रामसेवकाकडे प्राप्त झाली. ग्रामसेवक, पंचायत समिती कर्जत यांनी पत्र दि. १४/०१/२०१० नुसार अपिलार्थींना असे कळविले की, त्यांनी मागितलेली माहिती १५ वर्षाची असून माहिती तयार करण्यासाठी दि. २१/०२/२०१० अखेर म्हणजेच ३० दिवसाची मुदतवाढ मिळावी. तदनंतर ग्रामसेवक ग्रामपंचायत समिती निमगांव गांगडा, यांचे पत्र दि. १५/०२/२०१० नुसार माहिती तयार असून कागदपत्राची फी रक्कम रु. ४,२५०/- चा भरणा करणेबाबत कळविले. तसेच या पत्रात शोधनावळ फी व पोष्टेज खर्च वेगळा भरावा लागेल असेही कळविले. अपिलार्थी यांनी त्यांचे पत्र दि. २३/०२/२०१० नुसार फी कोणत्या निकषाच्या आधारे आकारली ते कळवावे, अशी विचारणा केली. अपिलार्थींना कळविल्याप्रमाणे त्यांनी अहमदनगर डिस्ट्रीक्ट सेंन्ट्रल को-ऑप. बँक लि. अहमदनगर यांचे कडे रु. ४,२५०/- चा भरणा दि. ०६/०३/२०१० रोजी केला. त्यांनी पुढे असे सांगितले की, रकमेचा भरणा केलेचे दिनांक १०/०५/२०१० रोजी कळल्यानंतर त्यांनी पत्र दि. ११/०५/२०१० नुसार, अर्जदार यांनी माहिती रजिस्टर पोस्टाने मागविली असल्याने, त्यासाठी रु.२५०/- चा भरणा करण्यास कळविले. जन माहिती अधिकारी यांचे पुढे असे म्हणणे होते की, अपिलार्थींनी पोष्टेज खर्चासह संपूर्ण रक्कम भरली

नसल्यामुळे त्यांना माहिती पाठविता आली नाही. जन माहिती अधिकारी यांनी पुढे असा युक्तीवाद केला की, अर्जदार यांनी रजिस्टर पोस्टाने माहिती पाठविण्यासाठीचे रु.२५०/- न भरल्याने दि. २४/०५/२०१० रोजी भरणा केलेली रु.४२५०/- ही रक्कम अर्जदारांना मनिझडरने परत करण्यात आली व ग्रामसेवकांचे पत्र दि. २८/०५/२०१० नुसार रु.४५००/- चा भरणा करण्याबाबत अपिलार्थीना कळविले. अर्जदारानी मनिझडर स्वीकारली नाही त्यामुळे अर्जदारांचे पती श्री.मोहन दगडू अनभुले यांचे निमगांव गांगडा येथिल युनियन बँकेचे खाते क्र. ५७३९ मध्ये दि. ०८/०६/२०१० रु.४२५०/- चा रक्कमेचा भरणा केला आहे. ग्रामसेवक यांनी पत्र दि.१४/०६/२०१० अन्वये, अर्जदारास पतीचे खात्यावर रक्कम भरलेचे लेखी कळविले आहे व माहिती आवश्यक असल्यास नियमाप्रमाणे रु.४५००/- चा भरणा करण्याबाबत कळविले आहे. उत्तरवादी यांनी असाही युक्तीवाद केला की, मागितलेली माहिती मोघम व विस्तृत स्वरूपाची आहे व विविध विषयांवरील आहे. त्यामुळे माहिती देण्यासाठी मुदतवाढ मिळण्यासाठी अपिलार्थीना विहीत वेळेत विनंती केली. माहिती देण्यात टाळाटाळ करण्याचा कोणताही उद्देश नाही व अपिलार्थीना देण्यासाठी माहिती तयार आहे. प्रभारी गट विकास अधिकारी यांनी असा युक्तीवाद केला की, अर्जदारानी मागणी केलेल्या माहितीपैकी ग्रामपंचायतीशी संबंधित जी माहिती आहे त्यासाठी त्या कार्यालयालाच प्रथम माहिती मिळविणेबाबत नियमाप्रमाणे अर्ज दाखल करणे क्रमप्राप्त आहे. तथापि संबंधित अर्जदाराने संबंधित ग्रामपंचायतीकडे माहितीचे अधिकारात नियमानुसार स्वतंत्र अर्ज केलेलाच नाही.

प्रथम अपिलीय अधिकारी यांनी त्यांनी पुढे असे सांगितले की, अपिलार्थीचा प्रथम अपील अर्ज दिनांक ०१/०१/२०१० (प्राप्त दिनांक ०६/०१/२०१०) ला अनुसरुन गट विकास अधिकारी, पंचायत समिती, कर्जत यांनी त्यांचे पत्र दिनांक १४/०१/२०१० नुसार असे कळविले की, (अर्ज मुदतीचे आत नियमबाह्य असल्याने) ३० दिवसानंतर प्रथम अपिलीय अधिकारी म्हणून विस्तार अधिकारी यांचेकडे अपील करण्यात यावे.

आयोगास उपलब्ध करून देण्यात आलेली कागदपत्रे, तसेच अपिलार्थी आणि उत्तरवादी यांचा युक्तीवाद पाहता असे दिसून येते की, अपिलार्थीनी मूळ अर्ज विस्तार अधिकारी (ग्रामपंचायत) यांना करून त्या अर्जाची प्रत ग्रामसेवक, निमगांव गांगडा व उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, अहमदनगर यांना दिली आहे. अपिलार्थीच्या माहिती मागण्याच्या मूळ अर्जाची प्रत दि. २२/१२/२००९ रोजी जन माहिती अधिकारी यांना प्राप्त झाली आहे. तथापि

नियमानुसार आवश्यक असल्याप्रमाणे त्यांनी स्वतंत्र अर्ज जन माहिती अधिकारी तथा ग्रामसेवक निमगांव गांगडा यांचकडे केलेला नाही. तरीही माहिती देण्याचा उद्देशाने जन माहिती अधिकारी यांनी बराच पत्रव्यवहार केला आहे. पण पोस्टेजसह रक्कम प्राप्त झाली नसल्याने ते माहिती पुरवू शकले नाहीत असे दिसते. शोधनावळ फी अधिनियमानुसार देय होत नाही हे जन माहिती अधिकारी यांना सुनावणी दरम्यान स्पष्ट करण्यात आले. अपिलार्थीना माहितीची आवश्यकता आहे असेही दिसून येते कारण त्यांनी रक्कमेचा भरणा केला होता. अर्थात आता ती रक्कम अपिलार्थीना परत करण्यात आली आहे. तरी या पार्श्वभूमीवर जन माहिती अधिकारी तथा ग्रामसेवक निमगांव गांगडा यांना असे आदेशित करण्यात येते की, अपिलार्थीनी मूळ अर्जाद्वारे मागणी केलेली माहिती त्यांना हे आदेश प्राप्त होताच आठ दिवसात रजिष्टर पोस्टाने विनामूल्य पुरवावी. तथापि जन माहिती अधिकारी यांचे प्रामाणिक प्रयत्न पहाता, तसेच स्वतंत्र अर्ज जन माहिती अधिकारी यांचेकडे केला नसल्याने, शास्तीची शिफारस नाही.

उपरोक्त विवेचनाच्या पार्श्वभूमीवर अपिलार्थीनी आयोगाकडे दाखल केलेले द्वितीय अपील निकाली काढण्यात येऊन खालील प्रमाणे आदेश देण्यात येत आहेत.

आदेश

१. अपील क्र. १४३/२०१० निकाली काढण्यात येत आहे.

नाशिक

दिनांक ३०-०३-२०११

(मा. हि. शहा)
राज्य माहिती आयुक्त,
खंडपीठ नाशिक.

प्रत,

- १ सौ. सुवर्णा मोहन अनभुले, निमगांव गांगडा, ता. कर्जत. जि. अहमदनगर.
- २ जन माहिती अधिकारी तथा ग्रामसेवक, निमगांव गांगडा, ता.कर्जत, जि.अहमदनगर यांना या निकालपत्रातील नोंदीसंदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ३ जन अपिलीय अधिकारी तथा विस्तार अधिकारी (ग्रामपंचायत) कर्जत ता. कर्जत. जि. अहमदनगर यांना या निकालपत्रातील नोंदीसंदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ४ निर्णय नस्ती

राज्य माहिती आयोग, खंडपीठ नाशिक यांचे समोर माहितीचा अधिकार
अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २०१०/रामाआ/सीआर/१४८
निर्णय दिनांक : ३०-०३-२०१९

१ श्री. टी. के. कथुरिया
शितल मेडिकल स्टोअर्स,
राहुरी. जि. अहमदनगर.

: अपिलार्थी : अनुपस्थित

- १ जन माहिती अधिकारी तथा
वसुली अधीक्षक,
वसुली विभाग, अहमदनगर
महानगरपालिका, अहमदनगर.
- २ जन अपिलीय अधिकारी तथा
उपायुक्त, अहमदनगर.
महानगरपालिका, अहमदनगर.

: प्रतिवादी : अनुपस्थित

प्रतिनिधी
उपस्थित

विरुद्ध

निर्णय

उपरोक्त प्रकरणी अपिलार्थीनी राज्य माहिती आयोगाच्या औरंगाबाद खंडपीठाकडे दिनांक १२/०५/२०१० रोजी दाखल केलेले अपील आज रोजी आयोगाच्या विचाराधीन आहे.

अपिलार्थी यांनी माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ अंतर्गत कलम ६ (१) अन्वये त्यांचा अर्ज दि. २९/१२/२००९ नुसार जन माहिती अधिकारी तथा आयुक्त अहमदनगर महानगरपालिका अहमदनगर यांचेकडून सावेडी, वार्ड क्रमांक ४२ मालमत्ता क्रमांक फ्लॅट नं. २०७ प्रकरणी त्या मिळकतीचा उतारा, ठराव क्रमांक ३८ ची नक्कल, नुसार २००९-१० चे घरपट्टी मागणी बिलाची प्रत तसेच पत्र दि. ०७/१२/२००९ वर केलेल्या कार्यवाहीची माहिती अशा एकूण चार मुद्यांद्वारे माहितीची मागणी केली आहे. अपिलार्थीचे जन माहिती अधिकारी यांच्या उत्तराने समाधान न झाल्याने त्यांनी त्यांचा अर्ज दि. ०८/०२/२०१० नुसार उपायुक्त, अहमदनगर महानगरपालिका, अहमदनगर यांचेकडे प्रथम अपील दाखल केले. अपील अर्जात असे नमूद केले की, माहिती अपूर्ण, अर्धवट दिली व जी दिली ती चुकीची, खोटी व दिशाभूल करणारी आहे आणि मुद्देनिहाय चुकीबाबतचे विवरण पत्र जोडले आहे.

आयोगास उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या कागदपत्रांवरून असे दिसून येते की, प्रथम अपिलीय अधिकारी तथा उपायुक्त, अहमदनगर महानगरपालिका अहमदनगर यांनी प्रथम अपील अर्ज प्राप्त झाल्यानंतर याप्रकरणी दि. ११/०३/२०१० रोजी सुनावणी घेतली त्या सुनावणीच्या वेळी माहिती अधिकारी तथा वसूली अधीक्षक श्री. डी. बी. निबांळकर उपस्थित होते. पण अपिलकार उपस्थित नव्हते. त्यांचे लेखी म्हणणे विचारात घेऊन, तसेच मुद्देनिहाय सविस्तर विवेचन करून अपिलीय अधिकारी यांनी असे आदेश दिले आहेत की, माहिती अधिकारी यांनी दिलेल्या लेखी युक्तीवादप्रमाणे अर्जदारास दुरुस्त माहिती विनाशुल्क देण्यात यावी तसेच प्रभाग समिती क्रमांक ३ प्रमुख यांनी त्या अपिलासंदर्भात दुरुस्ती बीलाबाबत उचित कार्यवाही करावी. तसेच अपिलार्थीची त्यांचे तक्रारीसंदर्भात संबंधित प्रधिकारी यांचेकडे तक्रार अर्ज करावा त्याची दखल घेतली जाईल.

आज सुनावणीच्या वेळी अपिलार्थी उपस्थित नाहीत. त्यामुळे त्यांचे म्हणणे ऐकून घेता आले नाही. तथापि त्यांनी आयोगाकडे दाखल केलेला कलम १९ (३) खालील अपील हाच युक्तीवाद गृहीत धरून सुनावणी पुढे घेण्यात आली. या अर्जामध्ये त्यांनी अपिलाची कारणे अशी नमूद केली आहेत की, जन माहिती अधिकारी तथा वसूली अधीक्षक श्री. डी.बी. निबांळकर यांनी अपुर्ण, अर्धवट जी माहिती दिली ती चुकीची, खोटी, दिशाभूल करणारी दिली. प्रथम अपिलातील आदेशानुसार दुरुस्त माहिती विनाशुल्क मिळालेली नाही. जन माहिती अधिकारी यांचेवर दंड व शिस्तभंगाची कार्यवाही करावी. अपिलार्थीचे दि. ११/०३/२०११ चे लेखी निवेदन, टपालातून आयोगाकडे दि. १४/०३/२०११ रोजी प्राप्त झाले आहे. या निवेदनात असे नमूद आहे की, अपील निर्णयानंतर प्लॉट क्र. २०७ चे बिल दुरुस्त करून पाठविले. तथापि मूळ उत्तर दुरुस्ती करून पाठविले नसल्याने जन माहिती अधिकारी यांचे कारवाईचे आदेश द्यावेत.

आज सुनावणीच्या दिवशी प्रथम अपिलीय अधिकारी यांचे प्रतिनिधी प्रभाग अधिकारी उपस्थित आहेत. ते व्यवस्थित तयारी करून न आल्याने जन माहिती अधिकारी व प्रथम अपिलीय अधिकारी यांच्या वतीने योग्य तो युक्तीवाद करू शकले नाहीत. त्यांनी लेखी निवेदन दाखल केले आहे. त्यावरून असे दिसून येते की, चुकीच्या, खोट्या वगैरे माहिती संदर्भात अपिलार्थीचे मुद्देनिहाय म्हणण्याचे प्रथम अपिलाचे वेळेस सविस्तर उत्तर दिले आहे. तसेच अपिलाचे आदेशानंतर प्रभाग समिती क्र. ३ अहमदनगर महानगरपालिका यांनी त्यांचे पत्र दिनांक ०३/०५/२०१० नुसार अपिलार्थीना त्यांचे वार्ड क्रमांक ४२ प्लॉट नं. २०७, बील क्रमांक ५५९ वरील कोहिनूर प्लाझा

येथील मिळकतीचे बील दुरुस्त करून पाठविले आहे. प्रथम अपिलाच्या निर्णयानुसार दुरुस्त माहिती अपिलार्थीना दिली किंवा कसे याबाबतचा खुलासा ते करू शकले नाहीत. तत्कालीन जन माहिती अधिकारी श्री. डी. बी. निबांळकर हे सेवानिवृत्त झालेचे त्यांनी सांगितले.

आयोगास उपलब्ध करून देण्यात आलेली कागदपत्रे व प्रथम अपिलीय अधिकारी यांचे प्रतिनिधी यांचा युक्तीवाद पाहता असे दिसून येते की, प्रथम अपिलीय अधिकारी यांच्या निर्णयानंतर जन माहिती अधिकारी यांनी सुधारित माहिती अपिलार्थीना पाठविलेली नाही जन माहिती अधिकारी तथा वसूली अधीक्षक, अहमदनगर महानगरपालिका अहमदनगर यांना असे आदेशीत करण्यात येते की, त्यांनी अपिलार्थीना मूळ अर्जाद्वारे मागणी केलेली व प्रथम अपीलाचे निर्णयानुसार आदेशीत केले प्रमाणे दुरुस्त माहिती हे आदेश प्राप्त होताच ८ दिवसात रजिस्टर पोष्टाने विनामूल्य पाठवावी. जन माहिती अधिकारी तथा तत्कालीन वसूली अधीक्षक श्री. डी. बी. निबांळकर यांनी माहिती मागणेबाबतचे हे प्रकरण काळजीपूर्वक हाताळले आहे, असे दिसून येत नाही. अपिलार्थीना अपूर्ण माहिती पुरवून त्यांनी अधिनियमातील तरतूदीचे उल्लंघन केले आहे. त्यामुळे ते शास्तीस पात्र होतात. तथापि, ते सेवा निवृत्त झाले असल्याने त्यांच्यावर कार्यवाही प्रस्तावित नाही.

उपरोक्त विवेचनाच्या पार्श्वभूमीवर अपिलार्थीनी आयोगाकडे दाखल केलेले द्वितीय अपील निकाली काढण्यात येऊन खालीलप्रमाणे आदेश देण्यात येत आहेत.

आदेश

१. अपील क्र. १४८/२०१० निकाली काढण्यात येत आहे.

नाशिक

दिनांक

३०-०३-२०११

(मा. हि. शाहा)

राज्य माहिती आयुक्त,

खंडपीठ नाशिक.

प्रत,

- १ श्री. टी. के. कथुरिया, शितल मेडिकल स्टोअर्स, राहुरी. जि. अहमदनगर.
- २ जन माहिती अधिकारी तथा वसूली अधीक्षक, वसूली विभाग, अहमदनगर महानगरपालिका, अहमदनगर यांना या निकालपत्रातील नोंदीसंदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ३ जन अपिलीय अधिकारी तथा उपायुक्त, अहमदनगर महानगरपालिका, अहमदनगर यांना या निकालपत्रातील नोंदीसंदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ४ निर्णय नस्ती

राज्य माहिती आयोग, खंडपीठ नाशिक यांचे समोर माहितीचा अधिकार
अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २०१०/रामाआ/अपील/सीआर/१४९
निर्णय दिनांक : ३०-०३-२०११

१ श्री. आसाराम विठ्ठल आळवणे
राहुरी ता. राहुरी.
जिल्हा. अहमदनगर.

: अपिलार्थी : अनुपस्थित

विरुद्ध

१ जन माहिती अधिकारी तथा
उप कुल सचिव (प्रशासन),
महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ राहुरी.
जिल्हा. अहमदनगर.

२ जन अपिलीय अधिकारी तथा
कुल सचिव, महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ
राहुरी जिल्हा अहमदनगर.

: प्रतिवादी : उपस्थित

: : उपस्थित

निर्णय

उपरोक्त प्रकरणी अपिलार्थीनी राज्य माहिती आयोगाच्या औरंगाबाद खंडपीठाकडे दिनांक १३/०५/२०१० रोजी दाखल केलेले अपील आज रोजी आयोगाच्या विचाराधीन आहे.

अपिलार्थी यांनी माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ अंतर्गत ६ (१) अन्वये त्यांचा अर्ज दि. ०२/०२/२०१० नुसार जन माहिती अधिकारी तथा कुल सचिव, महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ राहुरी जिल्हा अहमदनगर यांचेकडून लेखा आक्षेप १५६/९६ बाबत तसेच मिस्त्री संवर्गातील कर्मचायांच्या सेवा समस्या तसेच काही विद्यापीठ आदेशाच्या प्रती त्यांचे स्वतः बाबतचे माहिती अशी सविस्तर माहिती एकूण २९ मुद्यांद्वारे मागितली आहे. आयोगास उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या कागदपत्रांवरुन असे दिसून येते की, माहिती अधिकारी उप कुल सचिव, (प्रशासन) महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ, राहुरी जिल्हा अहमदनगर यांनी त्यांचे पत्र दिनांक ०३/०३/२०१० नुसार अपिलार्थीना २९ मुद्यांवरील माहिती पुरविली आहे. या उत्तराने समाधान न झाल्याने अपिलार्थीनी त्यांचा अर्ज दिनांक ०४/०३/२०१० नुसार कुल सचिव, महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ राहुरी जिल्हा अहमदनगर

यांच्याकडे प्रथम अपील दाखल केले. अपिलीय अधिकारी तथा कुल सचिव, महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ राहुरी जिल्हा अहमदनगर

यांनी दिनांक २९/०३/२०१० रोजी सुनावणी घेवून त्यांचा आदेश पारीत केला. या आदेशाद्वारे त्यांनी अपील निकाली काढले आहे आणि आदेशाच्या विवेचनात अपील अर्जात उपस्थित केलेल्या मुद्यांबाबत सविस्तर उहापोह केला आहे. या विवेचनात असेही नमूद केले आहे की, अपिलार्थीनी श्री. आळवणे यांनी माहितीबाबतच्या मूळ अर्जात सुमारे ५० वर्ष कालावधीतील माहिती एकूण २८ मुद्दे व ९ उपमूद्दे अशा ३८ मुद्यांवर मागितलेली आहे. तसेच जे अभिलेख त्या प्राधिकरणाचे नाहीत अथवा त्यांचेशी संबंधित नाहीत अशा विविध विभागांच्या अभिलेखाची मागणी केली आहे. तथापि कार्यालयातील जास्तीत जास्त मनुष्यबळ वापरून माहिती संकलीत करण्याचा आटोकाट प्रयत्न केला आहे. अपिलकर्ता यांनी याच मुद्यांवरील माहिती स्थानिक लेखा निधी, राहुरी यांचेकडून मागितलेली आहे व तो अर्ज त्यांच्याकडून प्राप्त झाल्यावर त्यावर कार्यवाही केली आहे.

आज सुनावणीच्या दिवशी अपिलार्थी उपस्थित नाहीत त्यामुळे त्यांनी आयोगाकडे कलम १९(३) खाली केलेल्या वितीय अपील अर्ज आज सुनावणी कामी विचारात घेण्यात आला यामध्ये त्यांनी अपिलाचे कारण असे नमूद केले आहे की, जन माहिती अधिकारी यांनी माहिती मुदतीत दिली नाही, तसेच चुकीची सुनावणी आदेश काढले, वगैरे कारणे नमूद केली आहेत. अपिलार्थी यांचे दि. १४/०३/२०११ रोजीचे निवेदन टपालातून आयोगाकडे दि. २३/०३/२०११ रोजी प्राप्त झाले आहे. या निवेदनात त्यांनी, माहिती अधिकार कायद्यात अपिलकर्त्याने उपस्थित राहीले पाहिजे अशी सक्ती नाही, असे नमूद करून, जन माहिती अधिकारी व प्रथम अपिलीय अधिकारी यांचेवर कार्यवाहीची मागणी केली आहे.

आज सुनावणीच्या दिवशी जन माहिती अधिकारी तथा उपस्थित उप कुल सचिव, (प्रशासन) महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ राहुरी व जन अपिलीय अधिकारी तथा कुल सचिव, महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ राहुरी यांनी असा युक्तिवाद केला की, अपिलार्थीनी सुमारे पन्नास वर्ष कालावधीतील माहिती मागितली आहे. अपिलार्थी श्री. आळवणे यांनी माहितीपेक्षा त्यांचे संपूर्ण सेवा काळात इ आलेले निर्णय, कार्यवाही व आदेश कसे झाले व का केले याबाबत स्पष्टीकरण व खुलासा मागितलेला दिसतो. माहितीचा अधिकार अधिनियम अंतर्गत खुलासा देणे, स्पष्टीकरण करणेचे प्रावधान नाही. त्यामुळे माहिती देताना असे मुद्दे विचारात घेतले नाहीत. अपिलार्थी यांचा मूळ अर्ज

त्यांच्याकडे दिनांक ०४/०२/२०१० रोजी प्राप्त झाला आणि त्यांनी त्यांचे पत्र दिनांक ०३/०३/२०१० नुसार अपिलार्थीना रजिस्टर पोष्टाने माहिती पाठविली आहे. त्यामुळे अधिनियमातील तरतूदीनुसार माहिती विहित वेळेत देणेत आली आहे. जन माहिती अधिकारी यांनी पुढे असा युक्तिवाद केला की, अपिलार्थीनी एकाच अर्जाद्वारे अनेक विषयांची माहिती मागितली आहे. काही मुद्दे प्रशासकीय बाबीशी निगडीत असून माहिती या संज्ञेत येत नाहीत. काही मुद्दे कोणत्या बाबीशी निगडीत आहेत हे स्पष्ट होत नाही. माहिती मागताना शासन परिपत्रकाचे क्रमांक व दिनांक स्पष्टपणे कळविले नाहीत / चुकीचे दिले आहेत. प्रथम अपिलिय अधिकारी यांनी पुढे असेही सांगितले की, अर्जदार श्री. आळवणे हे माहिती अधिकारां अंतर्गत अर्ज करतांना अमर्याद मुद्यांचा समावेश करतात व संदिग्ध स्वरूपाची माहिती मागितलेली असते. त्यामुळे अर्जदाराचे समाधान होत नसल्याचे वारंवार दिलेल्या माहिती अधिकार अर्ज व अपिलामधून दिसून आलेले आहे.

आयोगास उपलब्ध करून देण्यात आलेली कागदपत्रे तसेच उत्तरवादी यांचा युक्तीवाद पहाता असे दिसून येते की, जन माहिती अधिकारी तथा उप कुल सचिव, (प्रशासन) महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ राहुरी यांनी अधिनियमातील तरतूदीनुसार त्यांचेकडे उपलब्ध असलेली माहिती अपिलार्थीना विहित वेळेत पुरविली आहे. प्रथम अपिलीय अधिकारी यांनी विहित वेळेत निर्णय रजिस्टर पोष्टाद्वारे निर्गमित केला आहे आणि तो निर्णय योग्य दिसून येतो. जन माहिती अधिकारी व प्रथम अपिलीय अधिकारी यांचा युक्तीवाद पटण्यासारखा आहे.

उपरोक्त विवेचनाच्या पार्श्वभूमीवर अपिलार्थीनी आयोगाकडे दाखल केलेले द्वितीय अपील निकाली काढणेत येऊन खालीलप्रमाणे आदेश देण्यात येत आहेत.

आदेश

१. अपील क्रमांक १४९/२०१० निकाली काढण्यात येत आहे.

नाशिक

दिनांक ३०-०३-२०११

(मा. हि. शहा)

राज्य माहिती आयुक्त,

प्रत,

- १ श्री. आसाराम विठ्ठल आळवणे, राहुरी ता. राहुरी जिल्हा अहमदनगर.
- २ जन माहिती अधिकारी तथा उप कुल सचिव, (प्रशासन) महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ राहुरी जिल्हा अहमदनगर यांना या निकालपत्रातील नोंदी पुढील योग्य त्या कार्यवाहीसाठी.
- ३ जन अपिलीय अधिकारी तथा कुल सचिव, महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ राहुरी जिल्हा अहमदनगर यांना या निकालपत्रांतील नोंदी पुढील योग्य त्या कार्यवाहीसाठी.
- ४ निर्णय नस्ती.

**राज्य माहिती आयोग, खंडपीठ नाशिक यांचे समोर माहितीचा अधिकार
अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील**

अपील क्रमांक २०१०/रामाआ/अपील/सीआर/१७६
दिनांक : ३०-०३-२०११

१ अॅड. पराग प्रकाश काळे,
१२०, अॅड. चेंबर्स, जिल्हा न्यायालय,
अहमदनगर.

: अपिलार्थी : अनुपस्थित

१ जन माहिती अधिकारी तथा
नगर भूमापन अधिकारी,
अहमदनगर.

२ जन अपिलीय अधिकारी तथा
जिल्हा अधिकारी
भूमि अभिलेख, अहमदनगर.

: प्रतिवादी : उपस्थित
प्रतिनिधी

विरुद्ध

निर्णय

उपरोक्त प्रकरणी अपिलार्थीनी राज्य माहिती आयोगाच्या औरंगाबाद खंडपीठाकडे दिनांक २०/०५/२०१० रोजी दाखल केलेले अपील आज रोजी आयोगाच्या विचाराधीन आहे.

अपिलार्थी यांनी माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ अंतर्गत ६ (१) अन्वये त्यांचा अर्ज दि. ०५/०३/२०१० नुसार माहिती अधिकारी जिल्हाधिकारी कार्यालय / सिटी सर्कऱ्हे कार्यालय अहमदनगर यांचेकडून दुय्यम निबंधक यांच्या ऑफिसमधून खरेदी खताचे अ पत्रकाप्रमाणे सिटी सर्कऱ्हवर एक महिन्यात होणा-या नोंदीची २००९ पासूनची माहिती पाच मुद्यांद्वारे मागितली आहे. माहिती प्राप्त न झाल्याने अपिलार्थी यांनी त्यांचा अर्ज दिनांक १३/०४/२०१० नुसार अपीलीय अधिकारी तथा अधिकारी, भूमि अभिलेख अहमदनगर यांच्याकडे प्रथम अपील दाखल केले. या माहितीत त्यांनी अपीलाचे कारण असे नमूद केले की, दिनांक ०५/०३/२०१० रोजीच्या अर्जावर

शासकीय नियमाप्रमाणे तीस दिवसाची मुदत असतांना देखील आणखी मुदत मागून माहिती दिली नाही.

आज सुनावणीच्या दिवशी अपिलार्थी उपस्थित नाहीत. त्यांनी आयोगकडे दाखल केलेले कलम ११(३) खालील द्वितीय अपील हाच त्यांचा युक्तिवाद गृहीत धरून सुनावणी घेणेत आली. या अर्जात त्यांनी अपिलार्थी कारणे अशी नमूद केली आहेत की, प्रथम अपिलीय अधिकारी यांचे आदेश त्यांना मान्य नाहीत. माहिती मुदतीत न मिळाल्यामुळे शास्ती आकारण्यात आली नाही व त्यांना माहिती विनामूल्य प्राप्त करून दिली नाही.

आज सुनावणीच्या दिवशी जन माहिती अधिकारी तथा नगर भूमापन अधिकारी, अहमदनगर यांनी असा युक्तिवाद केला की, जन माहिती अधिकारी, तथा नगर भूमापन अधिकारी यांनी त्यांचे पत्र दिनांक ३०/०३/२०१० नुसार अपिलार्थीस असे कळविले की, संबंधित माहिती, अभिलेख तपासून देणेसाठी एक महिन्याचा अवधी लागणार आहे. माहिती लवकरात लवकर उपलब्ध करून देण्याबाबत कार्यवाही करत आहोत. त्यानंतर जन माहिती अधिकारी यांनी त्यांचे पत्र दिनांक २६/०४/२०१० नुसार अपिलार्थीना मुद्देनिहाय कळविले. तथापी या पत्रावरून असे दिसून येते की, ब-याच मुद्दांच्या बाबतीत माहिती पुरविता येत नाही असे नमूद केले आहे. जन माहिती अधिकारी यांनी पुढे असा युक्तिवाद केला की, त्यांनी त्यांचे पत्र दिनांक १५/०५/२०१० नुसार अपिलार्थीना रुपये ६९०/- चा भरणा करण्याबाबत कळविले व मुद्दा क्रमांक २,३,४,५ बाबत पुन्हा आणखी काही माहिती पुरविली. प्रथम अपिलीय अधिकारी यांचे प्रतिनिधीनी असा युक्तिवाद केला की, तत्कालीन जिल्हा अधिक्षक भूमि अभिलेख श्री. तळपे बदलून गेले आहेत. तसेच प्रथम अपील अर्जावर तत्कालीन अधिक्षक भूमि अभिलेख यांनी दिनांक ०३/०५/२०१० रोजी सुनावणी घेवून पत्र दिनांक ०७/०५/२०१० नुसार अपील अंशतः मान्य करण्याचे आदेश पारीत केले. त्यांनी असे आदेश दिले की, जन माहिती अधिकारी यांनी अपीलदार यांना एक हप्त्याच्या आत माहिती पुरवावी. या निर्णयाच्या विवेचनात असे नमूद केले की, अपिलदार यांना अर्जातील मुद्दा क्र. १ ते ५ बाबत माहिती पुरविता येण्यासारखी आहे. मागितलेली माहिती खुलासेवजा व प्रश्नार्थकरुपी असल्याने ती पुरविल्यास अर्जदाराचा प्रश्न सुटण्यासारखा आहे. जन माहिती अधिकारी यांनी पुढे असा युक्तिवाद केला की, प्रथम अपिलाच्या निर्णयानंतर त्यांनी त्यांचे पत्र दिनांक १५/०५/२०१० नुसार फी भरण्याबाबत व माहिती बाबत अपिलार्थीना कळविले.

आयोगास उपलब्ध करून देणेत आलेल्या कागदपत्रांवरून, तसेच उत्तरवादी यांचा युक्तिवाद पहाता असे दिसून येते की, प्रथम अपिलीय अधिकारी तथा तत्कालीन अधिक्षक भूमि अभिलेख अहमदनगर यांनी विलंबाने माहिती दिली जात असल्यामुळे, विनामूल्य माहिती देण्याचे आदेश दिले नाहीत. अधिनियमातील तरतूदीनुसार अपिलार्थीचा अर्ज प्राप्त झाल्यापासून तीस दिवसाचे आत जन माहिती अधिकारी यांनी माहिती पुरविणे आवश्यक आहे. या प्रकरणी विलंबाने रक्कमेचा भरणा करणेबाबत अपिलार्थीना कळविले आहे. त्यामुळे अपिलार्थीना माहिती विनामूल्य पुरविणे गरजेचे आहे. जन माहिती अधिकारी तथा नगर भूमापन अधिकारी अहमदनगर यांना असे आदेश देण्यात येतात की, अपिलार्थी यांनी त्यांच्या मूळ अर्जात मागणी केलेली माहिती त्यांना रजिष्टर पोस्टाने आठ दिवसात विनामूल्य पुरवावी. तसेच जन माहिती अधिकारी तथा नगर भूमापन अधिकारी अहमदनगर यांनी विहित वेळेत माहिती न पुरवून अधिनियमाचे कलम ७(१) चे उल्लंघन केले आहे त्यामुळे ते अधिनियमाचे कलम २०(१) नुसार शास्तीस पात्र होतात, त्यांच्यावर रुपये २५०००/- ची शास्ती लादण्यात येत आहे. या रक्कमेचा भरणा त्यांनी "००७० इतर प्रशासकिय सेवा, ६० इतर सेवा, ८०० इतर जमा रक्कम १८ माहितीचा अधिकार ००७०-००६१" या लेखाशिर्षाखाली पाच मासिक समान हप्त्यात शासकीय कोषागारात करावा. विद्यमान प्रभारी जिल्हा भूमि अभिलेख हे सुनावणीसाठी उपस्थित नाहीत, त्यांनी गैरहजेरीचे कारणही कळविले नाही. तसेच त्यांचे प्रतिनिधी व जन माहिती अधिकारी हे योग्य प्रकारे तयारी करून न आल्याने आवश्यक ती कागदपत्रे दाखवू शकले नाहीत. यासाठी उप संचालक भूमि अभिलेख, नाशिक यांना अशी शिफारस करणेत येते की, त्यांनी संबंधितांना या प्रकरणी समज द्यावी.

प्रथम अपिलीय अधिकारी यांनी आदेश निर्गमित करताना माहिती विनामूल्य देण्याचे आदेश करणे गरजेचे होते. कारण माहिती देण्यास अधिनियमातील कलम ७(१) नुसार विलंब झालेला आहे. त्यामुळे उप संचालक भूमि अभिलेख नाशिक यांना अशी शिफारस करणेत येते की, तत्कालीन जिल्हा अधिक्षक, (श्री. तळपे) भूमि अभिलेख अहमदनगर यांना समज द्यावी.

उपरोक्त विवेचनाच्या पार्श्वभूमीवर अपिलार्थीनी आयोगाकडे दाखल केलेले द्वितीय अपील अंशतः मान्य करण्यात येऊन खालीलप्रमाणे आदेश देणेत येत आहेत.

आदेश

- अपील क्रमांक १७६/२०१० अंशतः मान्य करण्यात येत आहे.

२. जन माहिती अधिकारी तथा नगर भूमापन अधिकारी, अहमदनगर यांनी अपिलार्थी यांना मूळ अर्जाव्दारे मागणी केलेली माहिती हे आदेश प्राप्त होताच आठ दिवसात रजिष्टर पोस्टाने विनामूल्य पुरवावी.
३. जन माहिती अधिकारी तथा नगर भूमापन अधिकारी, अहमदनगर यांनी अपिलार्थीस विहित वेळेत माहिती न पुरवून अधिनियमाचे कलम ७(१) चे उल्लंघन केले असल्याने त्यांच्यावर अधिनियमातील कलम २०(१) नुसार रुपये २५०००/- ची शास्ती लादण्यात येत आहे. या शास्तीचा भरणा त्यांनी पाच समान मासिक हप्त्यात शासकीय कोषागारात करावा.

नाशिक

दिनांक ३०-०३-२०११

(मा. हि. शहा)

राज्य माहिती आयुक्त,
खंडपीठ नाशिक

प्रत,

- १ अॅड. पराग प्रकाश काळे, १२०, अॅड. चेंबर्स, जिल्हा न्यायालय, अहमदनगर.
- २ जन माहिती अधिकारी तथा नगर भूमापन अधिकारी, अहमदनगर यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील योग्य त्या कार्यवाहीसाठी.
- ३ जन अपिलीय अधिकारी तथा जिल्हा अधिकारी, भूमि अभिलेख अहमदनगर यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील योग्य त्या कार्यवाहीसाठी.
- ४ उप संचालक भूमि अभिलेख नाशिक यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील योग्य त्या कार्यवाहीसाठी.
- ५ निर्णय नस्ती.

राज्य माहिती आयोग, खंडपीठ नाशिक यांचे समोर माहितीचा अधिकार
अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २०१०/रामाआ/अपील/सीआर/१५५
दिनांक : ३०-०३-२०११

१ श्री. दिलीपराव नायकु थोरात,
मु.पो. कोळपेवाडी ता. कोपरगांव,
जि. अहमदनगर.

: अपिलार्थी : अनुपस्थित

विरुद्ध

१ जन माहिती अधिकारी तथा

: प्रतिवादी : उपस्थित

मुख्याध्यापक,
प्राथमिक शाळा धारणगांव, ता. कोपरगांव.

२ जन अपिलीय अधिकारी तथा

: : उपस्थित

गट शिक्षणाधिकारी,
पंचायत समिती कोपरगांव, जि. अहमदनगर.

निर्णय

उपरोक्त प्रकरणी अपिलार्थीनी राज्य माहिती आयोगाच्या औरंगाबाद खंडपीठाकडे दिनांक १४/०५/२०१० रोजी दाखल केलेले अपील आज रोजी आयोगाच्या विचाराधीन आहे.

अपिलार्थी यांनी माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ अंतर्गत ६ (१) अन्वये त्यांचा अर्ज दि. ०१/०२/२०१० नुसार जन माहिती अधिकारी गट शिक्षणाधिकारी, पंचायत समिती कोपरगांव, जिल्हा अहमदनगर यांचेकडून, प्राथमिक शाळा धारणगांव ता. कोपरगांव या शाळेच्या आवारात बांधण्यात आलेल्या शाळा खोल्याबाबतचा संपूर्ण अहवाल आणि सन २००० ते चालू आर्थिक वर्षात किती खोल्या जिल्हा परिषद बांधकाम विभाग तथा तत्सम विभागाने मंजूरी दिल्या त्याच्या रकमेसह पूर्णत्वाचा दाखला वगैरे माहिती दोन मुद्यांद्वारे मागितली आहे. माहिती प्राप्त न झाल्याचे कारण दर्शवून अपिलार्थी यांनी त्यांचा अर्ज दिनांक १८/०३/२०१० (प्राप्त दिनांक २२/०३/२०१०) नुसार

अपिलीय अधिकारी तथा गट शिक्षणाधिकारी, पंचायत समिती, कोपरगांव यांचेकडे प्रथम अपील अर्ज दाखल केला.

आज सुनावणीच्या दिवशी अपिलार्थी उपस्थित नाहीत त्यांनी आयोगाकडे कलम १९(३)

खाली दाखल केलेल्या द्वितीय अपिलातील कारणे हाच त्यांचा युक्तिवाद गृहीत धरून सुनावणी घेणेत आली. या अपील अर्जामध्ये "सुनावणी नंतरही माहिती प्राप्त नाही" असे अपीलाचे कारण नमूद केले आहे.

आज सुनावणीच्या दिवशी तालुकास्तरावरील जन माहिती अधिकारी तथा शिक्षण विस्तार अधिकारी, यांनी असा युक्तिवाद केला की, अपिलार्थीनी मागितलेली माहिती विविध प्राधिकरणाशी संबंधित असल्याने त्यांनी त्यांचे पत्र दिनांक ०२/०२/२०१० नुसार गट समन्वयक, लेखा सहाय्यक सर्व शिक्षा अभियान व प्रकल्प अभियंता यांना माहिती पुरविण्याबाबत कळविले. तसेच त्यांनी त्यांचे पत्र दिनांक ०५/०२/२०१० नुसार अपिलार्थीचा अर्ज त्या सर्व संबंधितांकडे पाठवून ही माहिती मुदतीत अर्जदारास देण्याबाबत कळविले, याबाबत त्यांनी पुढे असा युक्तिवाद केला की, शाळा खोल्याचे बांधकाम ग्रामीण शिक्षण समितीमार्फत केले जाते. या समितीचे अध्यक्ष सरपंच असतात व सचिव या नात्याने मुख्याध्यापक सर्व कामे पहातात. खर्चाचा अहवाल व इतर रेकॉर्ड ठेवण्याची जबाबदारी संबंधित मुख्याध्यापक यांचेवर असते. तदनंतर जन माहिती अधिकारी यांनी असा युक्तिवाद केला की, अपिलार्थी यांनी त्यांचे पत्र दिनांक १६/०२/२०१० नुसार (पोहोच दिनांक १७/०२/२०१०) गट शिक्षणाधिकारी पंचायत समिती कोपरगांव यांना असे कळविले की, त्यांनी मूळ अर्जाव्दारे फक्त जिल्हा परिषद प्राथमिक शाळा धारणगांव तालुका कोपरगांव या शाळेतील खोल्या बांधकामाबाबतची माहिती मागितली आहे आणि तालुक्यातील इतर शाळांबाबतची माहिती मागितलेली नाही. या पत्राला अनुसरून जन माहिती अधिकारी तथा विस्तार अधिकारी (शिक्षण) यांनी त्यांचे पत्र दिनांक २५/०२/२०१० नुसार केंद्र प्रमुखांमार्फत, जिल्हा परिषद शाळा धारणगांव बाबतची माहिती देण्याबाबत संबंधित जन माहिती अधिकारी तथा मुख्याध्यापिका यांना कळविले.

प्रथम अपिलीय अधिकारी तथा गट शिक्षणाधिकारी, पंचायत समिती कोपरगांव यांनी असा युक्तिवाद केला की, प्राथमिक शाळा स्तरावरील जन माहिती अधिकारी हे मुख्याध्यापक आहेत.

प्रथम अपिलावर त्यांनी दिनांक ०९/०४/२०१० रोजी सुनावणी घेवून असे आदेश दिले की,

अपिलार्थीनी सुनावणीच्या वेळी अपेक्षित्याप्रमाणे, श्रीमती पगारे सिंधु शंकर, मुख्याध्यापिका, जिल्हा परिषद प्राथमिक शाळा धारणगांव यांनी अपिलार्थी यांना दिनांक ०३/०५/२०१० पर्यंत माहिती पुरवावी. आज त्यांनी असाही युक्तिवाद केला की, प्रथम अपिलार्थी सुनावणीच्या वेळेस अपिलार्थी व मुख्याध्यापिका श्रीमती पगारे उपस्थित होत्या व मूळ अर्जाद्वारे अपिलार्थीना पुढीलप्रमाणे माहिती आवश्यक आहे अशी चर्चा झाली. शाळा खोल्या बांधकामाचा पूर्ण तपशिल, कामाच्या निविदा, कामाची सद्यस्थिती व शेरे पुस्तकाच्या बांधकामासंबंधी अहवाल ही माहिती दिनांक ०३/०५/२०१० पर्यंत अपिलार्थीना मिळावी असाही उल्लेख त्या आदेशाच्या विवेचनात केला आहे.

आज सुनावणीच्या वेळी शाळा स्तरावरील जन माहिती अधिकारी तथा मुख्याध्यापिका, जिल्हा परिषद प्राथमिक शाळा, धारणगांव ता. कोपरगांव यांनी असा युक्तिवाद केला की, त्यांनी अपिलार्थीस त्यांचे पत्र दिनांक २९/०४/२०१० नुसार असे कठविले की, प्रथम अपिलाचे सुनावणीच्या वेळेस म्हणजे दिनांक ०९/०४/२०१० रोजी अपिलार्थीना माहिती समक्ष दाखविणेत आली होती. जन माहिती अधिकारी तथा मुख्याध्यापक जिल्हा परिषद प्राथमिक शाळा, धारणगांव, ता.कोपरगांव यांनी त्यांचे लेखी निवेदन दाखल केले आहे व त्यांनी असा युक्तीवाद केला की, अपिलार्थीनी पूर्वी जिल्हा परिषद प्राथमिक शाळा, धारणगांव येथील शाळा खोल्यांच्या बांधकामाबाबत दुस-या अर्जाद्वारे माहिती मागितली होती ती त्यांना दिनांक २९/०१/२०१० रोजी यु.पी.सी.द्वारे पोस्टाने दिनांक ३१/०१/२०१० रोजी पाठविली होती. सन २००६-०७ मध्ये शाळेचे बांधकाम चालू नव्हते अगर बांधकाम अपूर्ण राहीले नव्हते. त्याचप्रमाणे शाळा बांधकामासाठी शासनाचा कुठलाही निधी मंजुर झालेला नव्हता. अपिलार्थीना २००७-०८, २००८-०९ सालातील शाळा बांधकाम खोल्यांचा तपशिल देण्यात आला आहे. गट शिक्षणाधिकारी, पं.स.कोपरगांव यांच्याकडील दिनांक ०९/०४/२०१० रोजीच्या सुनावणीच्या वेळी, अपिलार्थीना माहिती दाखविण्यात आली. गट शिक्षणाधिकारी यांनी ती माहिती वाचून पाहिली व ती माहिती अर्जदारास देत असतांना देखील अर्जदाराने माहिती घेण्यास टाळाटाळ केली /माहिती घेतली नाही. प्रथम अपिलीय अधिकारी यांनी असे आदेश दिले की, दिनांक ०३/०५/२०१० पावेतो अर्जदारास माहिती पोहच करावी. वास्तविक पाहता सदरचे बांधकाम सर्व शिक्षा अभियानांतर्गत असल्याने चेकची माहिती, त्याचप्रमाणे सदर कामासाठी निविदा निघत नाही हे माहिती असतांना देखील निविदेचा उल्लेख का

केला हे कळू शकत नाही. गट शिक्षणाधिकारी यांच्या आदेशानुसार अपिलार्थीना पूर्वी दिनांक २९/०१/२०१० रोजी दिलेली माहिती पुरविण्यात आली. अपिलार्थी हे पत्रकार आहेत असे भासवून पंचक्रोशितील ग्रामपंचायत कार्यालये व विविध शासकीय कार्यालयाकडे माहिती अधिकाराचा गैरवापर करून अधिकारी व कर्मचा-यांना ब्लॅकमेल करण्याचा प्रयत्न करतात. अर्जदाराने यापूर्वी देखील वेगवेगळ्या कार्यालयातील कर्मचा-यांना माहिती मागवून "मी तुमची वृत्तपत्रात बदनामी करेल" अशी धमकी देतो. अर्जदार हा माहिती अधिकार कायद्याचा दुरुपयोग करून अधिका-यांची छळवणूक करतो.

आयोगास उपलब्ध करून देण्यात आलेली कागदपत्रे, तसेच उत्तरवादी यांचा युक्तिवाद पहाता असे दिसून येते की, अपिलार्थीनी योग्य त्या प्राधिका-याकडे माहिती मागणेसाठी मूळ अर्ज केला नाही. तसेच प्राथमिक शाळा धारणगांवबाबत शाळा स्तरावरील माहिती मुख्याध्यापिका, जिल्हा परिषद प्राथमिक शाळा यांनी अपिलार्थीना पूर्वी पुरविलेली आहे व दिनांक ०९/०४/२०१० च्या प्रथम सुनावणीच्या वेळी अपिलार्थीना दाखविली आहे व ती त्यांनी स्विकारलेली नाही. अपिलार्थी यांनी मूळ अर्जाद्वारे मुद्दा क्र.१ नुसार जिल्हा परिषद प्राथमिक शाळा धारणगांव बाबत माहिती मागितली आहे. तसेच मुद्दा क्र.२ बाबत सर्व शाळांबाबत माहिती मागितली आहे. तथापि तदनंतर त्यांनी पत्र दिनांक १६/०२/२०१० नुसार गट शिक्षणाधिकारी पंचायत समिती, कोपरगांव यांना फक्त मुद्दा क्र.१ म्हणजे जिल्हा परिषद प्राथमिक शाळा धारणगांव बाबत माहिती देण्याबाबत लिहीले असून इतर माहिती त्यांना नको आहे असे लिहले आहे. अशाप्रकारे अपिलार्थीना खरेच कोणत्या माहितीची गरज आहे याबाबत शंका येते. जन माहिती अधिकारी तथा मुख्याध्यापक जिल्हा परिषद प्राथमिक शाळा, धारणगांव, ता.कोपरगांव यांची माहिती देण्यामध्ये टाळाटाळ करण्याची वृत्ती नाही असे दिसून आले. अपिलार्थीनी त्यांच्या मूळ अर्जामध्ये मुद्दा क्र.१ बाबत शाळा खोल्या बांधकामाबाबतचा संपूर्ण अहवाल मागितला आहे. अपिलार्थीनी मागितलेली काही माहिती मोघम स्वरूपाची आहे. संपूर्ण अहवाल म्हणजे काय हे स्पष्ट होत नाही व प्रथम अपिलाच्या वेळेस सुनावणी दरम्यान त्यांना जी माहिती हवी आहे त्यांचे काही नवीन मुद्दे उपस्थित करून अपिलार्थी माहिती मागतात, हेही अधिनियमातील तरतूदीशी विसंगत आहे. अपिलार्थीनी प्रथम सुनावणीच्या वेळी अपेक्षिलेल्या माहितीच्या अनुषंगाने सर्व शिक्षा अभियानाअंतर्गत बांधकामासाठी निविदा

नसल्याबाबत मुख्याध्यापक यांनी खुलासा केला आहे. त्यामुळे प्रथम अपिलाच्या वेळी अपिलार्थीनी उपस्थित केलेल्या निविदा वगैरे मुद्यांच्या अनुषंगाने माहिती देता येणार नाही. गट शिक्षणाधिकारी, पंचायत समिती यांनी अपिलार्थीना लिहीलेल्या दिनांक ११/०५/२०१० चे पत्रावरून असे स्पष्ट होत आहे की, दिनांक ०९/०४/२०१० रोजीच्या सुनावणीच्या वेळी संबंधित मुख्याध्यापकाने शाळा खोल्या बांधकामाबाबतची माहिती अपिलार्थीना समक्ष दाखविली होती.

उपरोक्त विवेचनाच्या पार्श्वभूमीवर अपिलार्थीनी आयोगाकडे दाखल केलेले द्वितीय अपील निकाली काढण्यात येऊन खालीलप्रमाणे आदेश देण्यात येत आहेत.

आदेश

१. अपील क्रमांक १५५/२०१० निकाली काढण्यात येत आहे.

नाशिक

दिनांक ३०-०३-२०११

(मा. हि. शहा)
राज्य माहिती आयुक्त,
खंडपीठ नाशिक

प्रत,

- १ श्री. दिलीपराव नायकु थोरात, मु.पो. कोळपेवाडी ता. कोपरगांव जिल्हा अहमदनगर.
- २ जन माहिती अधिकारी तथा मुख्याध्यापक, जिल्हा परिषद प्राथमिक शाळा धारणगांव ता. कोपरगांव यांना या निकालपत्रातील नोंदी पुढील योग्य त्या कार्यवाहीसाठी.
- ३ जन अपिलीय अधिकारी तथा गट शिक्षणाधिकारी, पंचायत समिती कोपरगांव जिल्हा अहमदनगर यांना या निकालपत्रातील नोंदी पुढील योग्य त्या कार्यवाहीसाठी.
- ४ निर्णय नस्ती.

